

Cvičení z Občanského práva III

Doc. JUDr. Zdeňka Králíčková, Ph.D.

(4)

praktické příklady – závazkové právo (zajišťovací instituty)

A) Úkoly

- 1) Vysvětlete účel zajišťovacích institutů
- 2) Proveďte jejich klasifikaci
- 3) Jak vznikají?
- 4) Uvažte, zda je jejich výčet v občanském zákoníku taxativní
- 5) Je možná jejich kumulace a překrývání?
- 6) Sepište efektivní uznání dluhu a vysvětlete význam tohoto institutu
- 7) Sepište ujednání o smluvní pokutě a vylučte dispozitivní zákonná ustanovení
- 8) Zamyslete se nad tzv. zakázanými ujednáními u zástavní smlouvy a nad realizací zástavního práva
- 9) Co je podstatou zajištění závazku převodem práva? Pokuste se naformulovat ujednání o zajišťovacím převodu práva s rozvazovací podmínkou

K tomu srov. Mikeš, J., Švestka, J.: Nad základními otázkami zajištění závazku převodem práva. Právní rozhledy, 6/2001, str. 249 a násl.

- 10) Vysvětlete pojmy a účel institutů

- i. smluvený úrok
- ii. úrok z prodlení
- iii. poplatek z prodlení
- iv. odstupné
- v. smluvní pokuta

K tomu viz Bejček, J.: „Povaha ustanovení“ o úrocích z prodlení. Právní rozhledy, 11/2006, str. 406 a násl.

- 11) Zamyslete se nad možností kumulace institutů uvedených v předešlém bodě v zájmu ochrany věřitele
- 12) Vysvětlete význam doložky o přímé vykonatelnosti obsažené v notářském zápise

B) Příklady

1) Smlouva o půjčce byla zajištěna **zástavním právem**. Strany se dohodly, že zástavní dlužník a vlastník zástavy bude nadále se zástavou – osobním vozem – jezdit. Pro případ, že dluh nesplatí řádně a včas dle smlouvy, zástava propadne do výlučného vlastnictví věřitele a ten bude oprávněn věc prodat dle svého uvážení.

Posuďte platnost zástavní smlouvy a vysvětlete institut propadné zástavy.

2) Pan Novák, kupec a řezník a sedlák v jedné osobě, byl nucen zřídit **zástavní právo** k jednomu ze svých ovčích stád.

a) Vysvětlete právní povahu stáda ovcí.

b) Jak by měl pan Novák postupovat ?

c) Jedna z ovcí byla březí a narodilo se jí jehňátko – vzniklo zástavní právo k jehňátku?

3) Vlastník nemovitosti, pan Malý, pronajal nebytové prostory paní Novotné, která záhy po uzavření smlouvy přestala platit nájemné. Po vypršení výpovědní lhůty si chtěla paní Novotná odstěhovat své věci, avšak pan Malý ji odmítl pustit do objektu s tím, že její věci **zadržel**.

Posuďte,

a) zda měl pronajímatel právo věci zadržet

b) jaký měl být jeho postup

c) jak by se nemohla paní Novotná bránit

d) jaký vliv má skutečnost, že věci patří leasingové společnosti.

4) Žalobce, pan Komárek, se u soudu domáhal splnění ručitelského závazku **ručitele** pana Malého. Žalovaný u soudu tvrdil i dokázal, že věřitel dlužníkovi celý dluh prominul. Pan Komárek k této námitce uvedl, že tak učinil z přesvědčení, že dluh uhradí ručitel.

a) Vysvětlete podstatu ručení v souvislosti s pojmy akcesorita a subsidiarita.

b) Věc rozhodněte.

c) Uveďte, co je to dobrodiní pořádku.

5) **Ručitel**, pan Novák, který byl požádán o plnění za dlužníka, požadoval vůči věřiteli, aby mu povolil splatit dluh ve splátkách s odůvodněním, že tuto výhodu měl i dlužník. Věřitel odmítl žádosti vyhovět, neboť peníze nutně potřeboval na koupi domu.

Posuďte, kdo jednal v souladu s právem.

6) Paní Kolísková jako **ručitel** požádala banku o sdělení výše dluhu. Úřednice jí nevyhověla s tím, že se jedná ze zákona o důvěrný údaj a navíc, že o to výslovně požádal dlužník. Ručitelka na tuto skutečnost reagovala odstoupením od svého ručitelského závazku.

Posuďte: a) zda postupovala úřednice správně

b) zda je v souladu se zákonem postup ručitelky

7) Slečna Nováková si objednala svatební šaty na již známý svatební den. Uvedla – samozřejmě – že na opožděném plnění nemá a nemůže mít zájem. Salón ji ujistil, že věci zhotoví včas. Pro jistotu byla však sjednána **smluvní pokuta** ve výši 10.000 Kč.

a) Posuďte charakter smlouvy.

- b) Zamyslete se nad akcesoritou smluvní pokuty v případě, že šaty nebudou v termínu hotovy. Měla by na peníze slečna Nováková právo?
- c) Vysvětlete, co znamená tvrzení, že smluvní pokuta plní funkci paušalizované náhrady škody.
- d) Může být výše smluvní pokuty soudem snížena? Věc posuďte i s ohledem na dobré mravy.